

บทวิจารณ์หนังสือ

Book Review

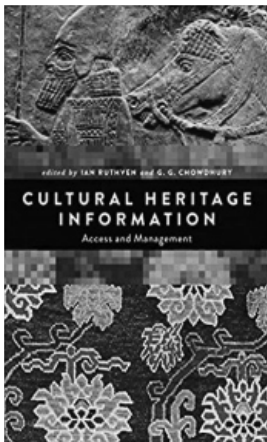
Cultural Heritage Information : Access and Management

Ruthven, I & Chowdhury, G.G. (2015). Chicagko : Neal-Schumn, 2015..

XV, 253 p. ISBN 978-0-838-913475. \$110.

กันยารัตน์ เครียวเซ่น

Kanyarat Kwiecien

หนังสือเรื่อง Cultural Heritage Information: Access and Management เป็นหนังสือที่รวบรวมผลงานเขียนเกี่ยวกับการจัดการมรดกทางวัฒนธรรม โดยมีผู้เขียนที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานการศึกษาวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมจากทั่วโลก โดยมี Ian Ruthven และ G.G.Chowdhury เป็นบรรณาธิการผู้รวบรวม ซึ่งบรรณาธิการได้ระบุว่าหนังสือเล่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ภาพรวมของความท้าทายและงานวิจัยร่วมสมัยที่เกี่ยวกับสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม โดยเน้นที่เนื้อหาของมรดกทางวัฒนธรรม คุณลักษณะและการแปลงสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรมให้อยู่ในรูปดิจิทัล การเข้าถึงและการบริการ ผู้ใช้ ตลอดจน

นโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา หรืออนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งผู้เขียนมุ่งหวังให้หนังสือเล่มนี้เป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์สำหรับนักวิจัยในสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักวิจัยที่สนใจศึกษาทางด้านห้องสมุดดิจิทัล มนุษยศาสตร์ดิจิทัล และวัฒนธรรมดิจิทัล ตลอดจนเป็นประโยชน์สำหรับผู้ปฏิบัติงาน และนักเรียนนักศึกษาในสาขาวิชาดังกล่าวที่ต้องการศึกษาหรือทำความเข้าใจกับประเด็นการวิจัยทางด้านสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม

หนังสือเล่มนี้จะประกอบด้วย 11 บท ประกอบด้วยผู้เขียนจำนวน 18 ท่านจาก 6 ประเทศ โดยเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ เริ่มต้นด้วยบทสรุปเกี่ยวกับนโยบายและโครงสร้างพื้นฐานของสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม การปฏิสัมพันธ์ การเข้าถึงวัตถุทางวัฒนธรรม จนถึงการพัฒนาระบบสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม สำหรับเนื้อหาโดยสรุปของแต่ละบทมีดังนี้

บทที่หนึ่ง Managing digital cultural heritage information เขียนโดย Gobinda Chowdhury ศาสตราจารย์ทางด้านสารสนเทศศาสตร์ และหัวหน้าภาควิชาคณิตศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ จาก University of Northumbria และ Ian Ruthven ศาสตราจารย์ทางด้านการศึกษาและการค้นคืนสารสนเทศ จาก University of Strathclyde สำหรับเนื้อหาในบทนี้ จะเป็นการแนะนำผู้อ่านให้รู้จักกับสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรมในรูปแบบดิจิทัล ประเภทของมรดกทางวัฒนธรรม การพัฒนาเทคโนโลยีและเครื่องมือในการเข้าถึงสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม

บทที่สอง Digital humanities and digital cultural heritage (alt-history and future directions) เขียนโดย Chris Alen Sula ผู้ช่วยศาสตราจารย์และผู้ประสานงานทางด้านมนุษยศาสตร์ดิจิทัลที่ School of Information and Library Science, Pratt Institute สำหรับเนื้อหาในบทนี้ จะกล่าวถึงประวัติของมรดกทางดิจิทัล ความท้าทายในการนิยามแนวคิดและส่วนประกอบระหว่างมรดกทางดิจิทัล และที่ไม่ใช่ดิจิทัล รวมถึงอนาคตของมรดกดิจิทัล และข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต

บทที่สาม Management of cultural heritage information : policies and practices เขียนโดยศาสตราจารย์ Gobinda Chowdhury สำหรับบทนี้ ผู้เขียนได้อภิปรายถึงประเด็นนโยบายที่หลากหลายที่เกี่ยวข้องกับการแปลงให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลและการจัดการสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม โดยผู้เขียนได้เขียนอธิบายถึงเหตุผลของการที่จะต้องทำการแปลงสารสนเทศให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ตลอดจนแนวทางโดยสรุปสำหรับการจัดการสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม ทั้งในด้านสังคม กฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้อง

บทที่สี่ Cultural heritage information: artefacts and digitization technologies โดย Melissa Terras ผู้อำนวยการศูนย์มนุษยศาสตร์ดิจิทัลของ University College London เป็นการกล่าวแนะนำถึงภูมิหลังและสภาพแวดล้อมของการแปลงเนื้อหาให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล วิธีการและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง โดยผู้เขียนได้กล่าวถึงการแปลงให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลในห้องสมุด จดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ ผลกระทบและความคาดหวัง

บทที่ห้า Metadata in cultural contexts – from manga to digital archives in a linked open data environment เขียนโดย Shigeo Sugimoto, Mitsuharu Nagamori, Tetsuya Mihara และ Tsunagu Honma โดยศาสตราจารย์ Shigeo Sugimoto นักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญทางด้านเมทาตาทา การสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรม และห้องสมุดดิจิทัลจาก Faculty of Library, Information and Media Science ณ University of Tsukuba สำหรับในบทนี้ ผู้เขียนได้กล่าวถึงภาพรวมของเมทาตาทาในฐานะที่มีบทบาทหลักในการค้นหา เข้าถึง รวบรวม การใช้ การจัดเก็บ การนำส่งและการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรม และอภิปรายถึงความหลากหลายของเมทาตาทาสำหรับ ทรัพยากรดิจิทัล และจดหมายเหตุ บริบทของกรอบการพัฒนาเมทาตาทาใหม่ๆ สำหรับการพิมพ์และการจัดการการทุนญี่ปุ่น “มังงะ” โดยผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นว่าอินเทอร์เน็ตและเวิลด์ไวด์เว็บได้นำทรัพยากรที่เป็นประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมต่างๆ เข้ามาใกล้ชิดกับชีวิตประจำวันของทุกคนมากขึ้น โดยมีแหล่งวัฒนธรรมจำนวนมากได้ถูกนำมาแปลงให้เป็นดิจิทัลเพื่อการสงวนรักษาและการเข้าถึงที่ดีขึ้น

บทที่หก Managing cultural heritage : information systems architecture เขียนโดย Lighton Phiri นักศึกษาปริญญาเอกสาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ จาก The University of Cape Town และ Hussein Suleman ผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ จากมหาวิทยาลัยเดียวกัน สำหรับเนื้อหาในบทนี้ ผู้เขียนได้อภิปรายถึงสถาปัตยกรรมของระบบที่จัดเก็บ สงวนรักษาและจัดเตรียมการเข้าถึงวัตถุที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมดิจิทัล การตัดสินใจออกแบบระบบหลักสำหรับการประยุกต์สถาปัตยกรรมระบบสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม เพื่อการอนุรักษ์และการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลทางวัฒนธรรม

บทที่เจ็ด cultural heritage information : users and usability เขียนโดย Sudatta Chowdhury นักวิจัยในสาขาแสวงหาและการค้นคืนสารสนเทศ ซึ่งผู้เขียนได้อภิปรายถึงประเด็นที่หลากหลายและความท้าทายของผู้ใช้ และการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการใช้งานได้ในสาขามนุษยศาสตร์ดิจิทัล และวัฒนธรรมดิจิทัล โดยอธิบายจากบริการสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรมขนาดใหญ่ เช่น Europeana digital library คุณลักษณะเฉพาะของผู้ใช้ทางด้านมนุษยศาสตร์ดิจิทัลและวัฒนธรรมดิจิทัล ตลอดจนการอภิปรายว่าคุณลักษณะของผู้ใช้ส่งผลต่อการออกแบบและความสามารถในการใช้งานได้ของระบบและบริการสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรมอย่างไร นอกจากนี้ ผู้เขียนได้ระบุถึง

แนวโน้มในบริบทเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใช้และการใช้งานได้ในระบบและบริการสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม

บทที่แปด A framework for classifying and comparing interactions in cultural heritage information systems เขียนโดย Juliane Stiller นักวิจัยจาก Berlin School of Library and Information Science at Humboldt-Universitar zu Berlin และ Vivien Petras ศาสตราจารย์ทางด้านการค้นคืนสารสนเทศจากมหาวิทยาลัยเดียวกัน ซึ่งผู้เขียนได้อธิบายว่ามีคุณลักษณะที่แตกต่างกันอย่างมากของปฏิสัมพันธ์ของผู้ใช้ให้บริการสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม โดยผู้เขียนได้นำเสนอถึงกรอบในการประเมินการอภิปราย และการประเมินการมีปฏิสัมพันธ์ในระบบสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรมระดับและความยืดหยุ่นของปฏิสัมพันธ์ เป็นต้น

บทที่เก้า Semantic assess and exploration in cultural heritage digital libraries เขียนโดย Ali Shiri ศาสตราจารย์ ณ School of Library and Information Studies ที่ University of Alberta, Edmonton สำหรับเนื้อหาในบทนี้ได้นำเสนอแนวคิดเรื่องการจัดการข้อมูล และนำเสนอกลยุทธ์ในการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ซึ่งการเข้าถึงและการค้นคืนสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ จะสัมพันธ์กับระบบการจัดระบบความรู้ และการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์สารสนเทศสำหรับห้องสมุดดิจิทัลทางด้านมรดกทางวัฒนธรรม

บทที่สิบ Supporting exploration and use of digital cultural heritage materials : the PATHS perspective เขียนโดย Paul Clough ศาสตราจารย์ในสาขาทางด้านการค้นคืนสารสนเทศ จาก Information School ที่ University of Sheffield, Paula Goodale นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยเดียวกัน รวมถึง Mark Hall และ Mark Stevenson อาจารย์ในสาขาการพัฒนาเว็บและการค้นคืนสารสนเทศที่ Department of Computing ที่ Edge Hill University สำหรับเนื้อหาในบทนี้ ได้ระบุถึงวิธีการสำหรับการให้ความช่วยเหลือผู้ใช้ในการเข้าถึงหรือใช้ชิ้นงานจากคอลเลกชันของมรดกทางวัฒนธรรมดิจิทัล โดยผู้เขียนได้ยกตัวอย่างโครงการ “PATHS” ซึ่งย่อมาจาก Personalised Access To cultural Heritage Spaces ที่เป็นโครงการภายใต้ the European Commissson's FP7 programme ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การสนับสนุนกลุ่มผู้ใช้ที่หลากหลายและมีความรู้แตกต่างกัน โดยให้ระบบการทำงานที่ทันสมัยเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ใช้งาน เช่น ระบบการให้คำแนะนำหรือการสร้างภาพต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้ระบุถึงการพัฒนาการเข้าถึง

สารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรมในอนาคต

บทที่สิบเอ็ด Cultural heritage information services: sustainability issues เป็นบทสรุปสำหรับประเด็นการบริการสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม โดย Gobinda Chowdhury สำหรับบทสุดท้ายนี้เป็นบทส่งท้ายที่ผู้เขียนได้กล่าวถึงประเด็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนของการให้บริการสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้ใช้บริการ, ความสามารถในการใช้งานได้ของระบบและบริการสารสนเทศ ประเด็นทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนของการบริการสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม ตลอดจนประเด็นทางด้านสภาพแวดล้อมของการจัดบริการสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม

เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้เน้นที่การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการแปลงสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรมให้อยู่ในรูปดิจิทัล เพื่อการจัดการ และพัฒนาระบบและบริการสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรมในรูปดิจิทัล ความคุ้มค่าอีกประการของหนังสือเล่มนี้ คือ การถ่ายทอดประสบการณ์การปฏิบัติงานจริงของผู้ทรงคุณวุฒิหรือนักวิจัยเกี่ยวกับสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรมในแง่มุมและประเด็นต่าง ๆ ในระดับนานาชาติ ทั้งผลการวิจัยจากทางกลุ่มประเทศในแถบตะวันตก และทางตะวันออก ดังนั้น หนังสือเล่มนี้จึงเป็นการผสมผสานแนวคิด และมุมมองที่แตกต่างกันของนักวิชาการและนักวิจัยจากทั่วทุกมุมโลกที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการให้บริการสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรมในบริบทสภาพแวดล้อมดิจิทัล ซึ่งนักวิชาชีพสารสนเทศของไทยสามารถประยุกต์มุมมองเหล่านี้มาใช้ในการจัดการและการให้บริการสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรมของไทย เชื่อมต่อเข้ากับระบบและบริการสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรมของตนเองได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้ใช้หรือผู้ประกอบการต่าง ๆ ได้นำสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรมมาใช้เป็นต้นทุนทางปัญญาในการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ ทั้งทางด้านสินค้าและบริการของชุมชนที่แต่ละประเทศให้ความสำคัญต่อไป

เอกสารอ้างอิง

Ruthven, I. & Chowdhury, G.G. (Eds). (2015). *Cultural heritage information : Access and management*. Chicago : Neal-Schuman.